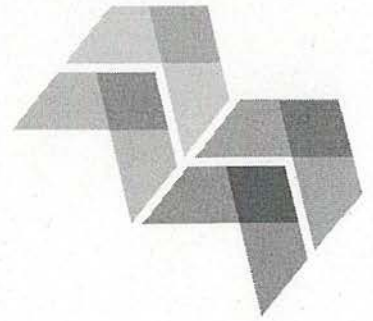

**Interreg
Europe**

INNOGROW
Interreg Europe

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С МЕРКИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА ВНЕДРЯВАНЕТО НА ИНОВАЦИИ ОТ МСП

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ – СТАРА ЗАГОРА

* Съдържанието на този документ се базира на събран полезен опит и добри практики от Агенция за регионално икономическо развитие (АРИР) - Стара Загора като партньор по проект INNOGROW, съфинансиран по програма INTERREG Europe. Направените предложения са идентифицирани като полезен опит от други страни – партньори по проекта и спрямо нуждите на МСП в България, с акцент върху МСП в селски райони

Съдържание:

I – Обща информация – 3 стр.

II – Контекст на политиката¹ – 6 стр.

III – Подробности за предвидените ключови дейности – 6 стр.

IV – Мониторинг– 19 стр.

V – Подпис на представител на организацията-партньор и подпис на представител на отговорната институция – 20 стр.

¹ набор от идеи или план за действие, последван от бизнес, правителство, политическа партия или група хора (Cambridge English Dictionary)

I. Обща информация

Регионални политики за иновации, задвижващи конкурентоспособността и растежа на малки и средни предприятия в селските райони – INNOGROW

Малките и средни предприятия (МСП) в селските райони са изправени пред предизвикателства при внедряването на иновации за повишаване на конкурентоспособността си. Регионалните политики трябва съответно да подкрепят разпространението на иновативни решения и нови бизнес модели, които ще доведат до увеличаване на производителността на МСП (с акцент върху МСП в селски райони) и ще улесни достъпа им до нови пазари.

Проектът INNOGROW (Регионални политики за иновации задвижващи конкурентоспособността и растежа на малки и средни предприятия от селските райони) цели да осигури подкрепа на регионално ниво, за да се привлекат малките и средни предприятия от селските райони във внедряването на иновации. Обикновено малките и средни предприятия в селските райони срещат сериозни трудности в това да приемат и интегрират иновациите с цел да увеличат своята конкурентоспособност.

За да се постигне тази цел, проектът INNOGROW събира заедно девет партньорски организации от осем държави, с участието на управляващите органи и регионалните органи, влияещи на регионалните и националните политики (инструменти за развитие), за обмяна на полезен опит и добри практики и за да подобри техния капацитет в правенето и прилагането на политики, които насърчават приемането на технологични иновации и иновативни бизнес модели от малки и средни предприятия в селските райони, водещи до повишаване на тяхната конкурентоспособност.

Агенция за регионално икономическо развитие (АРИР) - Стара Загора е неправителствена организация в обществена полза, създадена през 1990 година от Община Стара Загора в партньорство с други общини и организации от региона. За този период АРИР-Стара Загора има успешно изпълнени над 75 проекта в полза на устойчивото регионално развитие.

От 2016-та година АРИР-Стара Загора е партньор по проект „INNOGROW - Регионални политики за иновации задвижващи конкурентоспособността и растежа на МСП от селските райони“, съфинансиран по програма „INTERREG EUROPE“. Водещ партньор е Регион Тесалия, Гърция. Останалите партньори са: Фондация за екология Ломбардия (Италия), регион Земгале (Латвия), университет на Нюкясъл (Великобритания), Агенция за регионално развитие на регион Пардубице (Чехия); Търговско-промишлена палата Молизе (Италия), Агенция за регионално развитие на Горенския регион (Словения), Център за подкрепа на бизнеса в Кранж (Словения), Неправителствена организация в частна полза „Паном Новум“ за иновации в регион Западна Трансдунавия (Унгария).

Основната цел на проекта е да осигури подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия в селските райони чрез внедряване на технологии и иновационни бизнес модели, като насърчи създаване и прилагане на релевантни политики на регионално ниво.

Контекст на политиката

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (ОПИК) е основният инструмент от оперативните програми в България, който компаниите в страната имат на разположение за внедряване на иновации. ОПИК има за цел да подобри конкурентоспособността на МСП от всички сектори на местно, регионално и национално ниво. Приоритетна ос 2 на ОПИК е съсредоточена върху предприемачеството и капацитета за растеж на МСП. ОПИК успешно изпълнява заложените цели, но въздействието на мерките на ОПИК върху засилването на производителността и експортния потенциал на МСП в селските райони² е ограничено в сравнение с други сектори. Важно е да се отбележи, че настоящият план за действие отговаря на нуждите на МСП в селските райони, но мерките, които са включени, биха били от полза и за МСП в България като цяло, тъй като са изправени пред общи предизвикателства.

Подробности относно „ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С МЕРКИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА ВНЕДРЯВАНЕТО НА ИНОВАЦИИ ОТ МСП

Този документ дава насоки за това как най-добрите практики от междурегионалното сътрудничество да бъдат използвани като инструмент за развитие с потенциал да повлияе върху постигането на целите на проекта. Той определя характера на действията, които трябва да се извършат, техния срок, участниците, разходите (ако има такива).

МСП в селските райони изпитват сериозни затруднения да приемат и прилагат иновации, за да повишат своята конкурентоспособност. Регионалните политики следва да бъдат насочени и съответно да подкрепят разпространението на новаторски решения и нови бизнес модели, които биха довели до повишаване на производителността и осигуряване на достъп до нови пазари. Регионите, които са част от INNOGROW, играят важна роля в така наречената подкрепа за модернизацията на съществуващите малки и средни предприятия в селските райони и разпределението сред новите предприятия.

Планът за действие има за цел да повлияе на: (Изберете едно от посочените): ☒ Програма „Инвестиции за растеж и работни места“ ☐ Програма за европейско териториално сътрудничество ☐ Други програми за регионално развитие	
Име на адресираната мярка за прилагане на политиката:	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (ОПИК)

² Мерките в настоящия документ съобразяват, че основната финансираща програма за МСП в селски райони е Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 и са подбрани извън нейния обхват и са насочени към надграждане на ОПИК.

Обобщение

Агенция за регионално икономическо развитие (АРИР)-Стара Загора представя в настоящия план за действие „Пакет от мерки за насърчаване на иновациите в МСП, с акцент върху МСП в селските райони“.

Препоръките в настоящият план са базирани на следните дейности, изпълнени в периода 01.04.2016 – 31.03.2019 година:

1) Четири доклада в различни направления, които са направени от партньори от международния партньорски консорциум по проекта след изследвания в следните насоки:

- Доклад за въздействието от внедряването на иновативни технологии в МСП в селските райони;
- Доклад за добри практики по внедряването на иновативни бизнес модели в МСП в селските райони;
- Доклад за факторите, които насърчават или пречат на МСП в селските райони да инвестират в иновативни технологични решения или да внедряват нови бизнес модели;
- Доклад за добри практики за политики от страните в партньорския консорциум, които стимулират иновациите в МСП в селските райони.

2) Шест регулярни работни срещи с местни заинтересовани страни от България с участието на представители на бизнеса, местните власти, национални институции, представители на частни и публични финансови институции (търговски банки, Българска банка за развитие; Фонд на фондовете), представители на научните и академичните среди и експерти от неправителствения сектор.

3) Два работни семинара в Брюксел (Белгия) и Милано (Италия) за обсъждане и обмяна на полезен опит в рамките на сходни проекти за насърчаване на иновациите в МСП.

4) Работна среща в Нюкясъл (Англия) за обсъждане на приемането и промените в стратегически документ Industrial Strategy of the UK, с цел проучване и изследване на добри практики от Великобритания, които могат да бъдат приложени в България.

5) Четири международни работни срещи за обмяна на опит в Италия, България, Унгария и Словения) относно иновации в селските райони, които следват темите на посочените по-горе доклади и две срещи тематично насочени към обмяна на полезен опит в областта на иновативни бизнес модели и внедряване на иновативни технологии в МСП в селски райони в регион Ломбардия (Италия) и регион Тесалия (Гърция).

Стъпвайки върху всичко това, екипът на АРИР-Стара Загора изготви този пакет от мерки, който цели да увеличи насърчването на иновации в МСП в България, с акцент върху МСП в селски райони.

Проект	Регионални политики за иновации, задвижващи конкурентоспособността и растежа на малки и средни предприятия в селските райони – INNOGROW
Организация партньор	Агенция за регионално икономическо развитие – Стара Загора

Други партньорски организации (ако има такива)	Н/П
Държава	България
NUTS2	BG34 Yugoiztochen Region /Югоизточен регион/
Лице за контакт	Д-р Румяна Грозева
Позиция	Изпълнителен директор
Email	office@szeda.eu
Телефонен номер	+359 42 60 50 07
Уеб сайт	http://szeda.eu

II. Контекст на политиката³

Име на адресираната мярка за прилагане на политиката:	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (ОПИК)
---	--

III. Подробности за предвидените ключови дейности

Ключова дейност №1: Финансиране на МСП, носители на „Печат за високи постижения“ (Seal of Excellence)	Създаване на специфичен финансов инструмент за фирми, регистрирани в България, които са кандидатствали за финансиране по SME Instrument на Рамкова програма „Хоризонт 2020“ и имат получен Seal of Excellence (Печат за високи постижения).
Контекст на предложението:	<p>Така нареченият Seal of Excellence (Печат за високи постижения) се дава на компании, кандидатствали с иновативни идеи по Рамкова програма „Хоризонт 2020“ по SME Instrument с проектни предложения за Phase 1 или Phase 2. Това са компании, които имат одобрени проекти, но не са финансирани от програмата поради недостиг на средства. Взето е решението за издаването на Seal of Excellence, който служи за гаранция, че подаденият проект представлява отлична възможност за частна/публична инвестиция и е припознат от оценяващите експерти на програма Horizon 2020 като проект, който има значителен потенциал да бъде успешен.</p> <p>Целта е по този начин да бъдат насърчени публични институции и/или частни инвеститори да осигурят целево финансиране, което да доведе до реализация на високо оценени от международни експерти идеи. В много страни и региони от Европа съществува специално целево финансиране, което е тясно насочено към проектни предложения от съответната страна/регион именно за проекти, които имат Seal of Excellence (Печат за високи постижения). Целевите финансираня за двете грантови фази на програма SME Instrument (Печат за високи</p>

³набор от идеи или план за действие, последван от бизнес, правителство, политическа партия или група хора (Cambridge English Dictionary)

	<p>постижения), разбира се, са различни.</p> <p>Притежаващите Seal of Excellence (Печат за високи постижения) са добри проекти с висока добавена стойност, класирани за грантово финансиране, а не "неуспелите" от Рамкова програма „Хоризонт 2020“. При същите стриктни критерии, международен експертен панел, в прозрачен и конкурентен процес на оценка прилага за тези проекти, което потвърждава предложението, за създаване на целево финансиране. Постигнатите ефекти ще бъдат: спестено време, разумно използване на публични ресурси и увеличаване въздействието и ефективността на националното финансиране в иновации.</p>
<p>Защо има необходимост от тази ключова дейност?</p>	<p>Следва да се отбележи, че подпомагането на българските малки и средни предприятия (МСП), получили Seal of Excellence (Печат за високи постижения) по Рамкова програма „Хоризонт 2020“, също е намерило място в работата на Министерството на икономиката, но към момента няма специфичен финансов инструмент, който да е предназначен за финансиране на проекти, които са носители на такъв знак за качество, за разлика от други страни в ЕС.</p> <p>Едно от основните предизвикателства посочени от МСП в България в рамките на изследванията на проект INNOGROW, съфинансиран по програма INTERREG Europe е сериозния недостиг на специфични целеви финансираня, които да отговарят на нуждите на иновативните предприятия в страната.</p>
<p>Предложение към ключова дейност №1</p>	<p>Предложението на екипа на АРИП-Стара Загора е да се създаде нов финансов инструмент с целево финансиране за български проекти, които са кандидатствали по SME instrument на Рамкова програма „Хоризонт 2020“ и имат издаден Seal of Excellence (Печат за високи постижения) с неусвоен бюджет от ОПИК 2014-2020, ОПНОИР или финансови инструменти към Фонда на Фондовете. Предложената мярка е повлияна на база на добри практики и опит в рамките на проект INNOGROW в регион Ломбардия (Италия) и Великобритания.</p> <p>Конкретното предложение е създаване на пилотна процедура за целево финансиране с неусвоен финансов ресурс от ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 за финансиране на проектите на български компании, които имат Seal of Excellence за Phase 1 от SME Instrument по Рамкова програма „Хоризонт 2020“. След изискана справка от ЕК за необходимата обща сума за всички проекти на български компании, които имат Seal of Excellence за Phase 1 е 1 450 000 евро към месец април 2018 г..</p>
<p>Ангажирани участници</p>	<p>Министерство на икономиката</p>

Рамка на изпълнение	2019 – 2020 (с опция да бъде прехвърлено и към новия програмен период 2021 – 2027 година)
Необходим бюджет	Бюджетът за реализация на мярката е изчислен на 1 450 000 евро.
Източници на финансиране	Оперативна Програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
Очаквани резултати	Повишаване на иновационната активност на българските МСП
Следващи стъпки за реализация	<ol style="list-style-type: none"> 1) Инициране на работни срещи с отговорни институции и заинтересовани страни относно рамката на целевото финансиране. 2) Определяне на източници на финансиране. 3) Определяне на конкретна рамка, условия за кандидатстване и условия на изпълнение на мярката с целево финансиране. 4) Подготовка на провеждане на пилотно издание на мярката с целево финансиране. 5) Провеждане на конкурсна сесия за набиране на проектни предложения по пилотното издание на мярката с целево финансиране.
Индикатори за изпълнение	Брой финансирани проектни предложения на български компании, които имат издаден “Seal of Excellence” (Печат за високи постижения) по Рамкова програма „Хоризонт 2020”

Ключова дейност №2: Ваучерна схема за МСП за кандидатстване по програма „Хоризонт 2020” и „Хоризонт Европа” (след 2020)	Стимулиране на повече МСП от България да участват с проектни предложения по Рамкова програма „Хоризонт 2020” чрез създаване на ваучерен режим подобно на този в Уелс за финансиране на подготовка на проектни предложения на фирми, които искат да кандидатстват по Рамкова програма „Хоризонт 2020”.
Контекст на предложението	<p>Това предложение е разработено на база на полезен опит от Великобритания вследствие на работата на АРИР-Стара Загора с Университета на Нюкясъл, като проекти по проект INNOGROW. В частност като най-подходяща практика е набелязана ваучерна схема от Уелс.</p> <p>Бюджетът на ЕС за периода 2021-2027 предвижда България да получи повече средства чрез Политиката за сближаване. Новият програмен период ще се характеризира с Индивидуален подход към регионите, повече инвестиции за иновации, подкрепа на малките предприятия и цифровите технологии, опростени правила и единна нормативна уредба са новите моменти в предложението на ЕК за модернизиране на Политиката на сближаване. Преобладаващата част от инвестициите в</p>

	<p>рамките на Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд ще бъдат за иновации, подкрепа за малките предприятия, цифрови технологии и модернизиране на промишлеността. Предлага се Политиката на сближаване за всички региони и по-индивидуализиран подход към регионалното развитие. Регионите, които все още изостават по отношение на растежа или доходите са предимно в Южна и Източна Европа, и за това те ще продължат да получават значителна помощ от ЕС.</p> <p>Предлага се и увеличение на бюджета на програмата „Хоризонт Европа“ 2021-2027, която ще наследи Рамкова програма „Хоризонт 2020“. Програмата „Хоризонт Европа“, предложена от Комисията през юни 2018 г. като част от дългосрочния бюджет на ЕС за периода 2021—2027 г., е най-амбициозната програма за научни изследвания и иновации, съществувала някога, и с нейна помощ ЕС ще остане начело на научните изследвания и иновациите в глобален мащаб. „Хоризонт Европа“ беше създадена въз основа на постиженията и успехите на сегашната програма за научни изследвания и иновации („Хоризонт 2020“). Тя ще продължи да бъде водеща във високите научни постижения с помощта на Европейския научноизследователски съвет и стипендиите и обмяна по програмата „Мария Склодовска-Кюри“, и ще се ползва от научните консултации, техническата подкрепа и специализираните научни изследвания на Съвместния научноизследователски център (JRC) — службата на Комисията за наука и знания.</p> <p>С нея ще бъдат въведени нови аспекти, включително Европейският съвет по иновациите (ЕСИ). ЕСИ, който вече работи в пилотна фаза, ще бъде централно звено за обслужване, с помощта на което водещи до пробив и „разрушителни“ (disruptive) иновации ще намират своето приложение на пазара, а стартиращи предприятия и МСП ще разширяват мащаба на идеите си. Той ще предложи пряко подпомагане за иновациите посредством два основни инструмента за финансиране: един за ранните стадии и един за разработването и внедряването на иновациите на пазара.</p> <p>„Хоризонт Европа“ е ключова част от изпълнението на съобщението „Обновена Европейска програма за научни изследвания и иновации — шансът на Европа да определи своето бъдеще“. В този план за действие, обсъден от лидерите на ЕС по време на срещата им в София през май 2018-та година, бяха набелязани стъпките, необходими, за да се гарантира европейската конкурентоспособност на световно равнище.</p>
<p>Защо има необходимост от тази ключова дейност?</p>	<p>Редица български компании кандидатстват успешно по настоящата Рамкова програма „Хоризонт 2020“, но може да</p>

	<p>бъде направено още, за да бъдат стимулирани други малки и средни предприятия от страната да участват с проектни предложения по Рамкова програма „Хоризонт 2020” и предстоящата да стартира нова програма „Хоризонт Европа”. Страната ни може да почерпи полезен опит от други страни в ЕС, които вече от години успешно реализират такива мерки.</p>
<p>Предложение към ключова дейност №2</p>	<p>Целта на предложението е да предостави финансова подкрепа чрез ваучерна система на организации, които са със седалище в България и искат да развият проектно предложение за програми свързани с иновации и инвестиции в научна и развойна дейност, като Рамкова програма „Хоризонт 2020”. Финансирането може да бъде направено чрез пренасочване на неусвоен бюджет от ОПИК 2014-2020, ОПНОИР или директно от бюджета на Министерството на икономиката.</p> <p>Основните разходи, които следва да бъдат обезпечени по тази ваучерна схема са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разходи за пътуване, които са обвързани с идентифицирането на партньори и изграждане на консорциум и преговорите за договори. • Разходи за подготовка на проектно предложение, които са за външни услуги и са свързани с изготвянето на проектно предложение и събиране/създаване на доказателствени материали, които да подкрепят финансирането на проектното предложение и преговори и сключване на споразумения и договори с/в консорциум. <p>Финансовата подкрепа следва да включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пътни разходи, свързани с посрещане на потенциални или съществуващи партньори и посещаване на ключови събития (до определена сума на пътуване – сумата и условията са дискуссионни) • Разходи за подготовка на проектно предложение, включително изготвяне на оферти, конкретни правни, технически съвети и анализи, които са свързани проучване на пазара и икономическа ефективност на идеята. (сумата е дискуссионна) <p>ВАЖНО!</p> <p>Ваучерната схема следва да е достъпна за всички организации, базирани в България, които имат интерес да кандидатстват по Рамкова програма „Хоризонт 2020”, но да се фокусира върху МСП. Предимство да се дава на кандидати от приоритетните сектори за регионите, посочени в ИСИС, но да се оценя в детайли всяко предложение, от гледна точка на възвращаемост на инвестициите. Сумата следва да има определен пилотен бюджет, който се разпределя на конкурсен принцип.</p> <p><i>Приоритетните сектори (да се съобразят с ИСИС)</i></p>

	ВАЖНО! Ако бъде финансиран чрез неувоен бюджет на оперативна програма, следва да бъде спазено правилото de minimis.
Ангажирани участници	Министерство на икономиката, МСП
Рамка на изпълнение	2019 – 2020 (с опция да бъде прехвърлено и към новия програмен период 2021 – 2027 година)
Необходим бюджет	Н/П
Източници на финансиране	Оперативна Програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
Очаквани резултати	Повишаване на иновационната активност на българските МСП
Следващи стъпки за реализация	<ol style="list-style-type: none"> 1) Инициране на работни срещи с отговорни институции и заинтересовани страни относно рамката на ваучерната схема. 2) Определяне на източници на финансиране за бюджета на ваучерната схема. 3) Определяне на конкретна рамка, условия за кандидатстване и условия на изпълнение на мярката за ваучерната схема. 4) Подготовка на провеждане на пилотно издание на мярката за ваучерната схема. 5) Провеждане на конкурсна сесия за набиране на проектни предложения по пилотното издание на мярката за ваучерната схема.
Индикатори за изпълнение	Брой ваучерни схеми; Брой компании бенефициенти на ваучерната схема, които са подали проектно предложение по Рамкова програма „Хоризонт 2020“

Ключова дейност №3: Развитие на технологичния трансфер	Мерки за развитие на технологичния трансфер в България чрез оценка на съществуващия капацитет на офисите за технологичен трансфер и ясно законово регламентиране на създаването на spin-out и spin-off компании.
Контекст на предложението	Технологичният трансфер е първата стъпка предхождаща предприемачеството и стартъпите. В България все още технологичният трансфер е нещо, за което повече се говори, отколкото да се постигат реални резултати, въпреки усилията на отделни лица и институции. Това се отразява в качеството на предприемачите и действителността е, че таланти хора, които могат да развият бизнес на световно ниво, често работят върху нископерспективни идеи и проекти. Същевременно в БАН и в университетите има разработки, включително патентовани, които могат да доведат до пробив в някои световни индустрии, но те не са стигнали до

	<p>бизнес развитие и комерсиализация. Развитието на технологичния трансфер е задължителна основа, следствие на която предприемачите ще имат достъп до научните среди и заедно ще могат да градят бизнес върху реални продукти и услуги, които използват пълния потенциал на хората в страната.</p> <p>ТТOs, познати още като "Tech Transfer" или "TechXfer" са вътрешни за университетите или компаниите организации, които са отговорни за това да идентифицират технологични изследвания с потенциал и да намерят начин за тяхното разпространение и комерсиализиране. В университетите тези организации съществуват, за да подкрепят spin-out процеса на компании, създадени в университетска среда и да урегулират процеса по лицензиране на интелектуалната собственост, особено важен в областта на МСП. Тези организации работят по различни модели. Някои основно или единствено с университет- майка, от който произлизат, а други обслужват и стартиращи компании, които не са създадени в конкретния университет, в който се помещават.</p> <p>Предстои и стартиране на фонд за технологичен трансфер от „Фонда на фондовете“, който ще финансира именно разработки, които стъпват на технологичен трансфер. Той се изпълнява в съответствие с целите на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. (ОПИК), съфинансирана от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за сближаване на наука, иновации и бизнес. Предвижда се да бъдат учредени един или няколко фонда под формата на инвестиционен фонд от затворен тип, като Фонд на фондовете ще изпълнява стандартните функции на ограничено отговорен съдружник. Ресурсът, предоставен от Фонда на фондовете ще бъде в размер на 58,7 милиона лева, като се очаква, да бъде привлечено допълнително съфинансиране от частни инвеститори. ФТТ ще осигури дялово и квази- дялово финансиране на крайните получатели и ще финансира проекти, чиито ползи биха останали или биха се насочили към България.</p> <p>Инвестициите на Фонда за технологичен трансфер (ФТТ), ще са съобразени с целите на националната Иновационна стратегия за интелигентна специализация с фокус върху секторите ИКТ, фармацевтия и биотехнологии, мехатроника, нано и чисти технологии, креативни и рекреативни индустрии. Допустимите крайни получатели обхващат новосъздадени предприятия, МСП и големи компании, вкл. техни подразделения и съвместни дружества.</p>
<p>Защо има необходимост от тази ключова дейност?</p>	<p>В момента част от българските университети имат офис за технологичен трансфер. Резултатите от дейността им показват, че има нужда от подобрене. Нужно е да се направи оценка, която да покаже на какво се дължи</p>

	<p>невъзможността за постигане на желаните резултати от този модел.</p> <p>От друга страна не е съвсем ясно регламентирана и опцията за създаване на spin-off и spin-out компании с участието на университетите и научните институти в България. През 2016 г. е прието законодателно решение, което регламентира възможността за създаване на общества между образователни институции и учени/студенти. В момента обаче резултатите от тази политика не са задоволителни и са създадени малко компании. Следва да се изследват причините и да се потърси обратна връзка от хората, които биха били пряко засегнати от едно такова решение – инвеститори, представители на университетите, преподаватели, учени, докторанти и студенти, startup организации и специалисти по интелектуална собственост, които да дадат коментари и препоръки за евентуална промяна в законодателството.</p> <p>Това е от стратегическо значение за икономиката на страната, защото без добър канал за изваждане на разработките на научните звена липсва първото стъпало, от което да може да се гради успешна предприемаческа екосистема. Предстои отварянето на нов фонд за технологичен трансфер от Фонд на фондовете. Тази мярка ще помогне за изграждане на капацитет, който след това да подпомогне и дейността на подобни фондове и възможността да постигане на добър успех с последващите инвестиции.</p>
<p>Предложение към ключова дейност №3</p>	<p>Предложението на екипът на АРИП-Стара Загора е да се създадат мерки, насочени към успешното развитие на технологичния трансфер в България и по този начин да се повиши нивото на иновации във вече съществуващите МСП и създаването на нови иновативни предприятия. В предложението влизат:</p> <p>А) Мярка за оценка на съществуващите офиси за технологичен трансфер в българските университети и реорганизиране на тяхната дейност (при нужда). Екипът на АРИП-Стара Загора проучи полезен опит от партньорския консорциум по проект INNOGROW от всички страни-партньори, но най-вече от страна на Университета в Нюкясъл.</p> <p>Предложението на екипа на АРИП-Стара Загора е след направената оценка за ефективност да се сформира във всеки университет Tech Transfer Team – конкретни хора с опит в различни области, които попадат в профила на дадения университет (медицина, ИКТ и др.), които освен да бъдат част от университета да бъдат и участници в локалната бизнес екосистема, като има ясно изразен механизъм за контрол и начин на проверка на ефективността на въпросните кадри.</p> <p>Световната практика показва, че екипът от хората</p>

трябва да бъде със следния профил:

- Да има умения за изграждане на партньорства и отношения (с което да изгради връзка между бизнеса и университета)
- Да разбира от стратегическо планиране, с което да може да оцени потенциал за комерсиализация на разработките
- Търговски и комуникационни умения, за да може да промотира новите технологии
- Правни регулаторни познания, с което да може да организира въпросите свързани с лиценз и интелектуална собственост
- Предприемачески начин на мислене и възможност да организира spin-off компании и дружества от университета

Най-общо, това е екип от хора, които трябва да могат да открият пазарния потенциал в разработките на учените и да организират достигането им до пазара, бъдейки мост между научния институт/университета и индустрията. В допълнение, този колектив трябва да притежава изброените по-горе качества и умения.

Б) Препоръка за регламентиране на създаването на spin-out компании и обикновени дружества (фирми) в партньорство между университети/научни институти и учени/студенти. Екипът на АРИП-Стара Загора проучи полезен опит от партньорския консорциум по проекта и най-вече от страна на Университета в Нюкясъл. Това предложение е от съществено значение, предвид предстоящото стартиране на Фонд за технологичен трансфер!

Въвеждането на такава практика би спомогнало за увеличаването на създаването на иновации и увеличаването на инвестициите в развойна дейност от страна на компаниите. Това е естествен начин за създаване на сътрудничество между бизнес с иновационен потенциал и университетите/научните институти - добър източник на средства за университетите в България.

Препоръката на екипа на АРИП-Стара Загора е да бъде създадено законодателно решение по подобие на други страни в ЕС, което регламентира създаването на spin-out и spin-off компании и обикновени дружества и да има отговорна институция, която активно да насърчава този процес. Специфичната роля на подпомагането от страна на институцията би било чрез консултиране и експертна помощ при намиране на финансиране, управление на фирмата и взаимоотношенията с инвеститорите, чиито дългосрочни интереси могат да бъдат различни от тези на самата фирма. Тъй като не всяка потенциална иновация от научни изследвания може да има добра пазарна

	<p>приложимост, то самата институция може да оказва съдействие относно консултиране на учените по отношение на потенциала за комерсиализация на тяхната идея, защита на интелектуална собственост и др. В дългосрочен план самата институция чрез партньорство с публични и частни фондове може да има средства, които да бъдат насочени към инвестиране в такъв тип компании.</p> <p>Първата стъпка е да се сформира работна група, която да анализира къде са пропуските и да положи допълнителни усилия за постигането на тази цел. Възможно е да има нужда от предвиждане на допълнително финансиране за университети, които имат желание да надградят своите офиси за технологичен трансфер. Допълнителна добра възможност би била да се даде право за участието на университетите и научните институции в компании, които не са класически spin-out или spin-off.</p>
Ангажирани участници	Министерство на образованието и науката, Министерство на икономиката, ръководства на университети, Фонд на фондовете.
Рамка на изпълнение	До края на 2020
Необходим бюджет	Н/П
Източници на финансиране	Оперативна Програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
Очаквани резултати	Подобряване на средата за реализация на технологичен трансфер в България.
Следващи стъпки за реализация	<p>1) Създаване на работна група за оценка на ефективността на съществуващите офиси за технологичен трансфер в страната и да изготви доклад за тяхната работа, който да включва препоръки за подобрене на тяхната дейност и ефективност.</p> <p>2) Създаване на работна група, която да анализира съществуващото законодателство регламентиращо създаването на spin-out компании и да изготви доклад, включващ препоръки за ясното регламентиране на процеса по създаване на spin-out и spin-off компании.</p>
Индикатори за изпълнение	Изготвен доклад с препоръки за ефективността на съществуващите офиси за технологичен трансфер в България.; Изготвяне на доклад с препоръки за ясното регламентиране на процеса по създаване на spin-out и spin-off компании.

Ключова дейност №4: Годишно проучване за нуждите на МСП.	Създаване на възможности за вземане на решения чрез по-добро разбиране на потребностите на МСП в страната.
Контекст на предложението	Новият програмен период 2021-2027 ще съчетае в себе

	<p>си визията на ЕС за по-индивидуален подход към регионите. Предлага се Политиката на сближаване с по-индивидуализиран подход към регионалното развитие. Регионите, които все още изостават по отношение на растежа или доходите са предимно в Южна и Източна Европа, и за това те ще продължат да получават значителна помощ от ЕС. В същото време Политиката на сближаване ще продължи да инвестира във всички региони, тъй като много от тях в цяла Европа, включително и в по-богати страни членки, изпитват трудности при извършването на индустриален преход, борбата с безработицата и отстояването на позициите си в глобализираната икономика. Предлага се още местните, градските и териториалните органи да участват по-активно в управлението на средствата от ЕС. Работата по подготовката на новите оперативни програми в България чрез дискусия с всички заинтересовани страни и най-вече с представители на бизнеса би улеснила работата на институциите не само за планиране на подходящи мерки и цели за бъдещите оперативни програми, но и за бъдещите стратегически документи от национално значение.</p>
<p>Защо има необходимост от тази ключова дейност?</p>	<p>Министерството на икономиката има установен механизъм за срещи с местни заинтересовани страни в различните региони при необходимост от мнение относно нови финансиращи мерки (програмата за регионални иновационни центрове в рамките на ОПИК 2014-2020) или актуализацията на стратегически документи (регионалните срещи за оценката и актуализацията на ИСИС 2014-2020). Би било полезно да се приложи и допълнителен механизъм за установяване на потребностите на бизнеса в различните региони.</p> <p>Наличието на такива полезни данни значително би улеснило хората, вземащи решения, относно конкретните потребности, които трябва да бъдат адресирани. Базата аналитични данни ще бъде генерирана от страна на бизнеса. По време на работната среща в Нюкясъл (Англия) през март месец 2019-та година за обсъждане на приемането и промените в стратегически документ Industrial Strategy of the UK, едно от ключовите предложения беше за необходимостта от вземане на решения на базата на конкретни данни.</p>
<p>Предложение към ключова дейност №4</p>	<p>На база на споделен полезен опит от Великобритания, в частност на Университета на Нюкясъл, екипът на АРИР-Стара Загора предлага да се проучи и въведе като добра практика годишно проучване за определяне на потребностите на бизнеса по подобие на Longitudinal Small Business Survey в UK.</p> <p>Целта на проучването в Обединеното кралство е:</p> <p>А) Подобряване на разбирането на това, което движи и ограничава бизнес изпълнението и растежа чрез</p>

	<p>адресиране на пропуски в доказателствата, свързани с изоставането между много бизнес дейности и свързаните с тях резултати за производителността.</p> <p>Б) Осигуряване на подобрени данни за текущата ефективност на бизнеса и факторите, които влияят на това. По-големият размер на проучването предоставя по-надеждни заключения за ключови подгрупи на бизнес населението и по отношение на дейности като търсене на финансиране, които са от значение само за част от извадката.</p> <p>Наличието на подобно годишно проучване ясно би очертало потребностите на бизнеса и би улеснило законотворците и институциите при разработката и приемането на бъдещи мерки, които да окажат пряко положително влияние върху малките и средни предприятия в България. Наличието на подобно периодично проучване в дългосрочен план би било полезно при вземане на стратегически решения за българската икономика</p>
Ангажирани участници	Министерство на икономиката
Рамка на изпълнение	До края на 2020
Необходим бюджет	Н/П
Източници на финансиране	Оперативна Програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
Очаквани резултати	Създаване на база данни с информация, която по-ясно би очертала потребностите на бизнеса и би улеснила създаването и актуализирането на стратегически документи, финансови инструменти и други релевантни решения на законотворците в дългосрочен план.
Следващи стъпки за реализация	<ol style="list-style-type: none"> 1) Инициране на работни срещи с отговорни институции и заинтересовани страни относно рамката на проучването 2) Определяне на източници на финансиране за бюджета на проучването. 4) Подготовка на провеждане на пилотно издание на проучването. 5) Провеждане на пилотно издание на проучването.
Индикатори за изпълнение	Брой проведени проучвания.

Ключова дейност №5: Подкрепа на МСП за износ	Подкрепа на МСП за износ на стоки
Контекст на предложението	В рамките на дейностите на проект INNOGROW една от ясно изразените области по отношение на подкрепа за внедряване и насърчаване на иновации в МСП е подкрепата за излизане на нови пазари в други страни. Основните очертани нужди на база на

	<p>научноизследователските дейности по INNOGROW и срещите за обмяна на опит очертават следните препоръки и тенденции:</p> <p>А) Необходимо е подобряване на дейностите за насърчаване на износа от МСП.</p> <p>Б) Действията за насърчаване на износа следва да бъдат разширени, за да предоставят информация за приоритетни сектори и целеви пазари за МСП. Партньорите на INNOGROW биха могли също така да подкрепят МСП за разработване на подход от типа на клъстерите с регионални и индустриални бизнес партньори, за да бъдат подпомогнати да отговорят на изискванията за качество и количество на международните пазари. Координацията на определени етапи от веригата на стойността може да помогне на МСП да постигнат по-добри сделки с доставчиците, да споделят разходите за популяризиране, да участват в съвместни маркетингови дейности и да обменят знанията си за износ.</p> <p>В) Има необходимост от осигуряване на целева подкрепа за МСП, които изнасят (такава процедура в рамките на ОПИК 2014-2020 беше налична, но може да бъде надградена).</p> <p>Г) Осигуряване на специфична финансова подкрепа, за да се помогне на изнасящите МСП да преодолеят финансовите бариери и рискове, които обикновено се срещат при международната търговия.</p> <p>Д) Прилагане на смесен подход за насърчаване на износа от страна на МСП.</p> <p>Е) Може също да се приеме смесен подход, който да съчетава финансова подкрепа и техническа помощ за изнасящите МСП. Това, например, не само ще предостави на МСП ликвидност за финансиране на експортни дейности, но и ще осигури техническите умения, необходими за адекватна оценка на рисковете и предизвикателствата пред търговията с чуждестранни партньори, както и за увеличаване на вероятността за успешен резултат. Докато свързаната с търговията финансова и техническа подкрепа за МСП следва да бъде свързана, те следва да се предоставят от отделни структури със съответния експертен опит.</p> <p>В момента съществува Национален експортен портал, но неговата роля следва да бъде оценена и той да бъде обновен, като е възможно да се добавят и нови функции, услуги и техническа помощ на изнасящите МСП.</p>
<p>Защо има необходимост от тази ключова дейност?</p>	<p>За да излезе един продукт за продажба на международния пазар, трябва да бъдат платени немалки такси за сертифициране към съответните сертифициращи органи. Често това е бариера за стартиращите предприятия и МСП, защото те все още нямат приход, а се</p>

	<p>изисква от тях да инвестират значителни по размер средства само за правото да опитат да продадат продуктите си на международния пазар. Това предложение е важно, тъй като страната има голяма полза от това да подкрепя дейността, свързана с износ на българска продукция. Добрата бизнес логика предполага процесът за достигане до международни пазари да бъде максимално улеснен. Мярката следва да бъде съобразена с изискванията за държавна помощ.</p> <p>От друга страна Националният експортен портал в момента е морално и технически остарял и може да бъде допълнително адаптиран според нуждите на МСП да изнасят за вътрешния пазар на ЕС и за трети страни извън ЕС.</p>
<p>Предложение към ключова дейност №5</p>	<p>Предложението на АРИП-Стара Загора се базира върху установени потребности като следствие на работата на партньорския консорциум по проект INNOGROW, но конкретното предложение е следствие от регулярните работни срещи с местни заинтересовани страни, които формират една от ключовите дейности по проекта. Предложението на АРИП-Стара Загора към ключова дейност №5 може да бъде разделено на две отделни точки, както следва:</p> <p>А) Мярка за финансиране на сертификацията на продукцията с потенциал за експорт с фокус върху МСП в приоритетни сектори на ИСИС и/или валидация на разработки на български предприемачи и/или партньорства с участието на български предприемачи в консорциуми в акредитирани престижни университетски лаборатории или други акредитирани такива в държави членки или асоциирани към програма Horizon 2020.</p> <p>Мярката може да бъде ваучерна схема или специфичен финансов механизъм, който да оперира в рамките на ОПИК 2014-2020 и/или ОПНОИР 2014-2020 и програмите, които следва да поемат тяхната роля в новия програмен период.</p> <p>В много случаи, за да се стигне до износ е необходима акредитация на продукт/услуга от местна/външна лаборатория, за да се стигне до навлизане на даден чуждестранен пазар, който е целеви за български компании. От друга страна в България няма достатъчен капацитет във всички области, в които се създават иновациите, за да се предостави разпознаваема сертификация на световно ниво или друго експертно становище. В общия случай, в дадена сфера има определени лаборатории на световно ниво, които са общоразпознаваеми и наличието на сертификация или експертно становище от тях, отваря нормативно вратата на даден продукт/услуга към пазара и го прави разпознаваем за клиентите. Като цяло, българските МСП не могат да си</p>

	<p>позволят подобна инвестиция, особено в начална фаза на пазарното ѝ проникване, когато приходите не са достатъчни, за да покрият високите разходи. Мярката би могла да обхваща и разходи за разширяването на обхвата на патентна защита на нови пазари, включително поддръжката на патента. Ще има нужда от установяване на параметри на мярката и орган, който да координира и създава база данни на всички чужди организации, които могат да се включат и консултират. Тази база данни следва да бъде направена след консултация с потенциалните бенефициенти от тази мярка. Възможно е това да се приеме като напълно нова мярка по оперативна програма.</p> <p>Б) Обновяване на действащия в момента „Национален експортен портал”</p> <p>Националният експортен портал се поддържа от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП), с фокус върху подкрепата за износ от страна на дигитални и дигитално задвижвани МСП, посредством подобряване на достъпа до необходимата експертна помощ за спазване на регулаторните изисквания на международната търговия, актуална информация за чужди пазари, потенциални партньорства и контакти, финансови механизми за подкрепа на дейността на МСП и възможности за гарантиране на плащания от чужбина чрез различни застрахователни инструменти.</p> <p>Предложението на АРИП-Стара Загора е да бъде направен анализ на използваемостта на действащия в момента, но морално и технически остарял „Национален експортен портал” (http://export.government.bg), създаден през 2011 г. и поддържан от ИАНМСП. Обновяването на портала може да стане с фокус върху подкрепата за износ от страна на МСП, с фокус МСП в селски райони, като се предостави достъп до необходимата експертна помощ за спазване на регулаторните изисквания на международната търговия, актуална информация за чужди пазари, потенциални партньорства и контакти, финансови механизми за подкрепа на дейността на МСП и възможности за гарантиране на плащания от чужбина чрез различни застрахователни инструменти.</p>
Ангажирани участници	Министерство на икономиката
Рамка на изпълнение	2019 – 2020 (с опция да бъде прехвърлено и към новия програмен период 2021 – 2027 година)
Необходим бюджет	Н/П
Източници на финансиране	Оперативна Програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020

Очаквани резултати	Повишена възможност за износ на български МСП за други страни от ЕС и трети страни.
Следващи стъпки за реализация	<p>За финансиращата програма (предложение А):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Инициране на работни срещи с отговорни институции и заинтересовани страни относно рамката на целевото финансиране. 2) Определяне на източници на финансиране. 3) Определяне на конкретна рамка, условия за кандидатстване и условия на изпълнение на мярката с целево финансиране. 4) Подготовка на провеждане на пилотно издание на мярката с целево финансиране. 5) Провеждане на конкурсна сесия за набиране на проектни предложения по пилотното издание на мярката с целево финансиране. <p>За Национален експортен портал (предложение Б):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Инициране на работни срещи с отговорни институции и заинтересовани страни относно функционалността и актуализацията на Националния експортен портал. 2) Определяне на източници на финансиране. 3) Определяне на конкретна рамка и задание за изпълнение. 4) Актуализация на Национален експортен портал 5) Промотиране на възможността български МСП да се възползват от Националния експортен портал.
Индикатори за изпълнение	Брой кандидатавали за ваучерната сехма; Обновен Национален експортен портал; брой компании, които използват Национален експортен портал;

IV. Мониторинг на изпълнението на плана за действие.

Последващ мониторинг на заложените дейности в рамките на изготвения план за действие ще бъде правено периодично като се следят стъпките на изпълнение и заложените KPIs.

Таблица за мониторинг на дейностите в плана за действие.

Ключова дейност	Източник на данни за мониторинг	Индикатори за изпълнение
Ключова дейност №1: Финансиране на МСП, носители на „Печат за високи постижения“ (Seal of Excellence)	Данни за брой на финансираните МСП, които са носители на „Печат за високи постижения“ (Seal of Excellence)	Брой финансирани проектни предложения на български компании, които имат издаден “Seal of Excellence” (Печат за високи постижения) по Рамкова програма „Хоризонт 2020”

<p>Ключова дейност №2: Ваучерна схема за МСП за кандидатстване по програма „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ (след 2020)</p>	<p>Данни за брой на финансираните МСП, които са кандидатствали за ваучерната схема</p>	<p>Брой ваучерни схеми; Брой компании бенефициенти на ваучерната схема, които са подали проектно предложение по Рамкова програма „Хоризонт 2020“</p>
<p>Ключова дейност №3: Развитие на технологичния трансфер</p> <p>А) Мярка за оценка на съществуващите офиси за технологичен трансфер в българските университети и реорганизиране на тяхната дейност (при нужда).</p> <p>Б) Препоръка за регламентиране на създаването на spin-out компании и обикновени дружества (фирми) в партньорство между университети/научни институти и учени/студенти .</p>	<p>Последващи разговори и сътрудничество с отговорната институция и заинтересованите страни, които отговарят за прилагането на предложените мерки</p>	<p>За предложение А): Изготвен доклад с препоръки за ефективността на съществуващите офиси за технологичен трансфер в България.;</p> <p>За предложение Б): Изготвяне на доклад с препоръки за ясното регламентиране на процеса по създаване на spin-out и spin-off компании.</p>
<p>Ключова дейност №4: Годишно проучване за нуждите на МСП.</p>	<p>Данни за МСП, които са участвали в проучването</p>	<p>Брой проведени проучвания.</p>
<p>Ключова дейност №5: Подкрепа на МСП за износ</p> <p>А) Мярка за финансиране на сертификацията на продукцията с потенциал за експорт с фокус върху МСП в приоритетни сектори на ИСИС и/или валидация на разработки на български предприемачи и/или партньорства с участието на български предприемачи в консорциуми в акредитирани престижни университетски лаборатории или други акредитирани такива в държави членки или асоциирани към програма</p>	<p>Данни за брой на финансираните МСП, които са кандидатствали за ваучерната схема</p> <p>Последващи разговори и сътрудничество с отговорната институция и заинтересованите страни, които отговарят за прилагането на предложените мерки</p>	<p>За предложение А): Брой кандидатавали за ваучерната сехма</p> <p>За предложение Б): Обновен Национален експортен портал; брой компании, които използват Национален експортен портал;</p>

Horizon 2020.		
Б) Обновяване на действащия в момента „Национален експортен портал“		

V. Подпис на представител на организацията-партньор и подпис на представител на отговорната институция.

АРИР-Стара Загора

Д-р Румяна Грозева,

/Изпълнителен директор/

Дирекция „Икономическа политика“,
Министерство на икономиката

Желяз Енев,

/Директор на дирекция „Икономическа
политика“/

